

۱۰ فرهنگ ادبیات و هنر

ضمایر [اوا]

از خرس‌های سانفرانسیسکو تاداعش در عراق شبه‌گزارش جنگ در عراق و شام منتشر شد

کتاب «روزهای زخمی؛ شبه‌گزارش جنگ در عراق و شام ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۸» نوشته محمد صدری توسط انتشارات سوره مهر منتشر و راهی بازار نشر شد. محمد صدری، نویسنده این‌کتاب که یک مستندساز جنگی است، می‌گوید پاییز سال ۹۴ که مشغول خوردن بستنی در یک بستنی فروشی در سانفرانسیسکو بوده، دختر و پسر نوجوانی را می‌بیند که برای کمک به ادامه زندگی خرس‌های قطبی با جدیت در حال جمع‌کردن کمک‌های مالی مردمی بوده‌اند. صدی می‌گوید سر و وضع دختر و پسر نشان می‌داده ثروتمند هستند و می‌خواستند از امانل او، برای نجات خرس قطبی کمک بگیرند؛ آن هم در کشوری که به اعتراف سرائش، داعش را خود به وجود آورده به جان مردم منطقه نویسنده یعنی صدی انداخته بودند. از همان‌جا بوده که صدی تصمیم می‌گیرد یادداشت‌های حضورش در جنگ عراق و سوریه را تبدیل به کتاب‌کند.

صدی این یادداشت‌های روزانه از حضورش در سال ۹۳ در عراق و سال ۹۴ در سوریه را در کتابخانه خود نگه می‌داشت تا این‌مراجرا در سانفرانسیسکو مشاهده کرد. به‌همین دلیل از آمریکا برگشته و سال ۹۶ برای دومین بار به سوریه می‌رود. اما کتاب کار تا زمانی به تعویق می‌اندازد. **ا** سومین سفرش به سوریه را سال ۹۸ انجام می‌دهد و سپس با شیوع ویروس کرونا که باعث خانه‌نشینی همه مردم شد، نوشتن و تدوین کتابش را آغاز کرد که در نهایت، به شکل امروزی منتشر شده است.

حالا مهر گزارشش داده است این‌کتاب، چهار فصل یا چهار سفر اصلی دارد که به‌ترتیب سفر اول؛ سلیمان‌بیک، سفر دوم؛ وادی یاسر، سفر سوم؛ بادیة‌الشام و سفر چهارم؛ سرزمین‌های شمالی نامیده شده‌اند. یادداشت‌هایی که در این فصول گردآوری شده‌اند، از یکشنبه ۲ شهریور ۹۳ شروع شده و در انتها، در روز سه‌شنبه ۱۶ اسفند ۹۸ به پایان می‌رسند. در قسمتی از این‌کتاب می‌خوانیم: «هفت صبح یاسر من و احمد را به فرودگاه می‌رساند، یکی دو ساعت در فرودگاه منتظر می‌مانم. در فرودگاه جز چند هواپیمای جنگنده و چند بالگرد نظامی هواپیمای دیگری نیست. جنگنده‌ها یکی پس از دیگری عازم عملیات می‌شوند. مدتی که در فرودگاه هستیم چندبار می‌روند و برمی‌گردند. رفتار خلبان‌های سوری هم جالب است. خیلی خاکی و صمیمی‌اند و ادا و اطوارهای مرسوم خلبان‌ها را ندارند. آنها در اتاقک‌های بتونی پیش‌ساخته که کنار باند فرودگاه ساخته شده زندگی می‌کنند. این اتاقک‌ها فقط امکانات اولیه و ابتدایی دارند. می‌گویند غذای خلبان‌های سوری همان غذای معمول پادگان است که نیروهای دیگر می‌خورند. اما حجم کار آنها و عملیات‌هایی که انجام می‌دهند بسیار بالاتر از استانداردهای معمول است. هواپیما‌ها هم قدیمی، فرسوده و رنگ و رو رفته هستند. جنگنده‌ها از انواع همان میگ‌ها و سوخوهای شبرخاست هواپیما‌ها و جنب و جوش خدمه برای مسلح کردن آنها تصویربرداری می‌کنم».

واقعه

حرف‌های همسایه

ببینیم سیمین دانشور که همراه همسرش در همسایگی نیما یوشیج زندگی می‌کردند، درباره شاعر یوش چه گفته است. نیما و عالیه خانم سر کوچه بودند و جلال آل احمد و سیمین دانشور و وسط‌های کوچه در تقاطع کوچه رهبری.

سیمین خانم که یکی از پیشروترین زنان این مملکت بوده و قصه‌هایش هنوز هم خوانده می‌شود و برج نهاده می‌شود، طی گفت‌وگویی، درباره نیما گفته است: «به حدی این مرد صاف بود. به حدی این مرد مهربان بود. با من خیلی دوست بود. برای طاهباز تعریف کردم، نوشته طاهباز، تعریف کردم که جلال قرآن را باز کرد بالاسرش و اومد. طاهباز گریه‌اش گرفت. اومد، گفتند و آثاری با گرایش‌های انسان‌دوستانه بیشتر تولید شد. برخلاف فیلم‌هایی مثل انگل، روزی روزگاری هالیوود، قورود علیه فراری و… که سال گذشته ساخته شدند و برای خوشایند

نامزدهای چهارمین مسابقه بازی نامه‌نویسی معرفی شدند

هیأت داوران چهارمین مسابقه بازی نامه‌نویسی متشکل از محمدحسین ناصربحث، رحمت امینی و رضا کوچک‌زاده پس از مطالعه و بررسی کارشناسی و ارزیابی آثار متقاضی این مسابقه در تاریخ یکم اردیبهشت ۱۴۰۰ و از طریق جلسه مجازی نامزدهای چهارمین مسابقه بازی‌نامه‌نویسی را معرفی کردند. به گزارش روابط عمومی اداره کل هنرهای نمایشی ۱۱ نماینده بدون اولویت به عنوان نامزدهای این مسابقه اعلام شده‌اند.

ا نودوسومین مراسم اسکار که بامداد دوشنبه به وقت ایران برگزار شد، بسیار متأثر از شیوع کرونا بود. به جز تعویق دوماهه برگزاری مراسم که به دلیل اتفاق افتاد، کاهش معسوس تماشاگران تلویزیونی هم اتفاق قابل اشاره‌ای است. شیوه برگزاری فیزیکی، آنلاین، نقش مهمی در این افت تعداد مخاطب و کم‌رونق‌تر شدن این مراسم دارد. اما شاید یکی از مهم‌ترین دلایل ناخوش احوالی اسکار امسال، حضور فیلم‌هایی باشد که با وجود امتیازاتی، آن‌طور که باید باعث شگفتی تماشاگران نشدند. دست‌کم تعداد این آثار به حدی نبود که یک رقابت نفسگیر اسکاری را به وجود بیاورد. مقایسه نامزدهای بهترین فیلم اسکار ۲۰۲۱ و ۲۰۲۰ به خوبی تفاوت‌ها را نشان می‌دهد و سال گذشته با فیلم‌های پرشور و پرهیاهوتری (شاید نه لزوماً بهتری) مواجه بودیم که تنور مشهورترین جایزه سینمایی جهان را گرم کردند. به جز «انگل» (بونگ جون هو) که فیلم جذاب و بحث‌انگیزی بود، فیلم‌های «مرد ایرلندی» (مارتین اسکورسیزی)، «جوکر» (تاد فیلیپس)، «۱۹۱۷» (سام مندرس) و «روزی روزگاری هالیوود» (کولنتین تارانتینو) را هم داشتیم که فارغ از کیفیت و برخی کم و کاستی‌ها، خیرساز و در سطح اسکار بودند. اما امسال شاید دیوید فینچ، کارگردان «منک» سرشناس‌ترین فیلمساز حاضر در بخش بهترین فیلم و بهترین کارگردانی بود و فیلم پرزرق و برق و جلوه‌گرانه‌ای در میان نامزدهای بهترین فیلم وجود نداشت.

علی رستگار

سینما

روزی روزگاری کرونا

جایزه بهترین فیلم اسکار ۲۰۲۱ به «سرزمین آواره‌ها» رسید، جایزه‌ای تقریباً قابل پیش‌بینی که از زمان نخستین نمایش‌های فیلم بسیاری از منتقدان و تماشاگران درباره آن متفق‌القول بودند. تماشای دیگر فیلم‌های مهم سال هم نشان داد که در اسکار خبر از رقابتی گرم نخواهدبود. با این‌که چند فیلم خوب دیگر هم با تحسین مواجه شده بودند و امتیازاتی داشتند، اما شاید یک‌دستی و تاثیرگذاری آنها به اندازه سرزمین آواره‌ها نبود. البته سرزمین آواره‌ها هم فیلم شگفت‌انگیز و خاصی در تاریخ سینما نیست و شاید حتی برای تماشای دوم چندان وسوسه‌کننده نباشد اما اثر درست و استاندارد و یکپارچه و تاثیرگذاری است و به خوبی با مخاطبی که حوصله به خرج دهد و حاضر به تماشای چنین اثری باشد، ارتباط برقرار می‌کند.

سرزمین آواره‌ها که با دریافت سه اسکار بهترین فیلم، بهترین کارگردان و بهترین بازیگر نقش اول زن، موفق‌ترین فیلم نود و سومین دوره این رویداد بود، قصه بی‌فراز و نشیبی از یک زن خانه به دوش را روایت می‌کند. فیلم، نگاه رئالیستی دارد و در آن از هیاهوهای دراماتیک مرسوم و هالیوودی خبری نیست که سینمای تجاری از آنها بهره می‌برد. البته این باعث نشده که چنین فیلمی حوصله سرب و کسالت‌بار باشد و کارگردان با سکانس‌ها و نماهایی مختصر و مفید و خرد، ضرباهنگ مناسبی را برای اثرش درنظر می‌گیرد و به خوبی تماشاگر را با فیلم و شخصیت اصلی آن همراه می‌کند.

با وجود فیلم‌های خوبی چون همین سرزمین آواره‌ها در اسکار ۲۰۲۱، چرا تصور می‌کنیم یکی از کم‌رمق‌ترین دوره‌های این مراسم را سپری کردیم؟ قطعاً باید این وضعیت را ناشی از شیوع کرونا و حال و هوای غمبار حاکم بر جهان دانست که تاثیر منفی‌اش را روی تولید و حتی کیفیت و حال و هوای فیلم‌ها و شخصیت‌های قصه‌ها هم گذاشت. تعطیلی سینما، اثر بدی روی جریان صنعتی فیلم‌ها گذاشت و در نبود بستر مناسبی برای نمایش و فراهم نبودن شرایط گیشه و فروش، ناخوسته بیشتر فیلم‌ها از سینمای تجاری و اهداف صرفاً مالی فاصله گرفتند و آثاری با گرایش‌های انسان‌دوستانه بیشتر تولید شد. برخلاف فیلم‌هایی مثل انگل، روزی روزگاری هالیوود، قورود علیه فراری و… که سال گذشته ساخته شدند و برای خوشایند

تماشاگران و فروش بیشتر در گیشه هم اهداف و برنامه‌هایی داشتند، امسال خبری از داعیه فروش و اهداف تجاری در فیلم‌هایی مثل سرزمین آواره‌ها، پدر، منک و حتی آثاری مثل دادگاه شیکاگو و ۷ زن جوان خوش‌آئینه نیست و مسائل انسانی در سطح گسترده‌تری از قبل موردتوجه سازندگان آثار قرار گرفت. این تغییر زاویه دید که احتمالاً ناخواسته و متأثر از شیوع کرونا در این دوره سینمای آمریکا و سینمای جهان اتفاق افتاده، می‌تواند دو مسیر را در ادامه داشته باشد؛ یکی این‌که این حجم از آثار تنها متعلق به همین دوره کرونایی خواهد بود و با بازگشایی سالن‌های سینما، دوباره نگاه تجاری حاکم خواهد شد و فیلمسازان دوباره سراغ عناصر و ظرفیت‌های فروش خواهند رفت. دیگری این‌که هشدار کرونا و سینمای کرونازده شاید کاری کرده باشد که آدم‌ها و طبعاً سینماگران، در ادامه هم نگاه مهربان‌تر و انسانی‌تری در قصه‌ها داشته باشند و به مسائل عمیق‌تری در فیلم‌ها بپردازند و داستان‌هایشان را صرفاً وسیله‌ای برای فروش بیشتر قرار ندهند.

شنا، خلاف جریان آب

هالیوود در همه این سال‌ها شکل و شمایل آشنایی داشته و الگوهایی را برای ارتباط با تماشاگر و موفقیت در گیشه تدوین و تبیین کرده‌است. نه البته با بخشنامه و به اجبار بلکه به مرور با فضای سینمایی که ایجاد کرده، مسیر فیلم‌های جریان غالب را به سمتی برده که تخطی از آن به معنی خارج شدن از ریل و شماتت شرکت‌ها خواهد بود. با این حال در نظام استودیویی هالیوود چه در قدیم که قوانین سفت و سخت‌تری داشت و چه در دوران کنونی، سینماگرانی بودند که خلاف جریان آب شنا می‌کردند و نگاه متفاوت و مستقلی داشتند. این جنس نگاه در سال‌های اخیر در هالیوود قوت هم گرفته و تعداد فیلم‌های ضد جریان بیشتر هم شده‌است. این دسته از فیلم‌ها معمولاً با آن نگاه خوشبینانه و رویاپرداز هالیوودی که آمریکا و غرب را گل و بلبل نشان می‌دهند، تفاوت دارند. در این فیلم‌ها با آمریکایی روبه‌رو هستیم که بیکاری، بی‌خانمانی، بی‌عدالتی، تبعیض نژادی و نژادپرستی و دیگر مصداق‌های منفی در اموج می‌زند و خبری از آن آرمان‌شهر مهد آزادی و راحتی و پیشرفت نیست. سرزمین آواره‌ها بدون این‌که بخواهد شعاری و گل درشت عمل کند، آمریکایی را به تصویر می‌کشد

سینمای جهان

«رهایی» ویل اسمیت از مکان‌های جورجیا!

اخراج اعتراض برانگیز سینمایی

ا همکاری مشترک تازه ویل اسمیت با دوست فیلمساز قدیمی‌اش آنتون فوکوآ، در این روزهای سخت کرونایی با مشکلاتی روبه‌رو شده‌است. بعد از مدت‌ها تعویق در شروع کار فیلمبرداری «رهایی»، این دو نمی‌توانند کار ساخت فیلم را در ایالت جورجیا

انجام دهند. به گفته سازندگان فیلم، مکان‌های فیلمبرداری جورجیا در استان فیلم نقش بسیار مهمی بازی می‌کنند و به نوعی یکی از شخصیت‌های داستان به حساب می‌آیند. اما وخامت اوضاع در این ایالت و مشکلات مربوط به شیوع کووید. ۱۹ در این محل، انجام هر نوع گردهمایی را ممنوع کرده‌است. به این ترتیب، هیچ گروه فیلمبرداری نمی‌تواند در این ایالت به کار فیلمبرداری و تولید

فرهنگسراها میزبان مراسم احیای شب‌های قدر

معاون فرهنگی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران گفت: فضاهای باز سازمان فرهنگی هنری برای برگزاری مراسم شب‌های قدر در اختیار مساجد، حسینیه‌ها، هیئات و محافل قرآنی قرار می‌گیرد.

نود و دومین دوره برگزار شده و به کارش پایان داده بود که ویروس کرونا مرزها را در نوردید و جهان را به محاصره درآورد. ت مدت‌ها رویدادها و برنامه‌های هنری لغو می‌شدند و کسی نمی‌دانست تا رسیدن به دوره نود و سوم چه اتفاقی خواهد افتاد؛ پیش‌بینی‌ها چندبار تغییر کرد و حتی این احتمال وجود داشت که این دوره از مراسم اسکار به‌صورت مجازی برگزار شود اما بالاخره با دو بار تعویق و تغییر در برنامه‌ریزی بالاخره با یک تغییر دو ماهه این مراسم ۲۵ آوریل مصادف با صبحگاه ششم اردیبهشت برگزار شد تا یکی از خلوت‌ترین و بی‌سر و صداترین اما متنوع‌ترین جایزه اسکار برگزار شود.

تعویق‌های اسکار

نزدیک یک قرن از برگزاری اولین دوره اسکار می‌گذرد و از سال ۱۹۲۹ تا امروز چهار بار این مراسم با تعویق برگزار شده است که عبارتند از:

- ۱۹۳۸: یک هفته تعویق به‌دلیل سیل بزرگی که در لس آنجلس رخ داد
- ۱۹۶۸: دو روز تعویق به‌دلیل ترور مارتین لوتر کینگ رهبر حقوق مدنی آمریکایی‌ها
- ۱۹۸۱: بیست و چهار ساعت تعویق به‌دلیل سوءقصد ناموفق به جان رئیس جمهوری رونالد ریگان
- ۲۰۲۱: دو ماه تعویق به‌دلیل شیوع ویروس کرونا

تفاوت‌های اسکار

مراسم اسکار ۲۰۲۱ تفاوت‌هایی با دوره‌های پیشین دارد؛ ازجمله این‌که برای اولین بار پس از ششمین دوره جوایز اسکار، فیلم‌های منتشر شده در دو سال تقویمی مختلف، واجد شرایط در جایزه اسکار شناخته شده‌اند. به عبارت دیگر تغییر در زمان برگزاری این دوره از مراسم اسکار، تغییراتی در بازه زمانی انتشار آثار شرکت‌کننده نیز به همراه داشت. براساس اعلام دیوید رابین، رئیس آکادمی، فیلم‌های شرکت‌کننده باید در تاریخی بین یکم ژانویه سال ۲۰۲۰ تا ۲۸ فوریه ۲۰۲۱ منتشر می‌شدند تا واجد شرایط حضور در اسکار باشند. البته این قانون جدید برای برخی شاخه‌ها ازجمله فیلم‌های پویانمایی بلند و کوتاه، فیلم‌های مستند بلند و کوتاه، فیلم بین‌المللی و فیلم کوتاه لایو اکشن که باید تا یکم

آنتونی هاپکینز۸۳ساله برترین بازیگری است که برنده اسکار بازیگری می‌شود

فیلم بپردازد. تلاش سازندگان درام اجتماعی و تاریخی اطمینان‌دهی به مسئولان ایالتی و رعایت کامل پروتکل نتوانسته راه به جایی ببرد؛ رسانه‌های محلی در این رابطه اطلاعاتی به‌مهم و پرخرج هالیوودی است که از جورجیا با چنین نتیجه‌گیری کرده‌اند که عدم تولید فیلم‌شان در این ایالت مہار کرونا در آنجا نمی‌کند. اما مقررات دولتی که در جورجیا با وجود این تاکیدات مقامات رسمی، برخی رسانه‌ها موضوع می‌شود، هیچ تمایزی بین محصولات سینمایی با حرفه‌ای‌ها به دستور مقامات منطقه، اجتماع بیش از دو نفر در سطح ایالت تمام پروتکل‌های بهداشتی باید دقیقاً توسط اهالی محل رعای با وجود این تاکیدات مقامات مربوط به شیوع دیده و می‌گویند اخراج گروه سازنده رهایی، نه به دلیل کم‌مضمون این درام ضدنژادپرستی است؛ داستان فیلم به